

Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry:n kirjallinen kuuleminen

Yhden Vanhemman Perheiden Liitto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi.

1. Mitkä ovat mielestänne Yhdenvertainen Suomi -ohjelman kolme keskeisintä tavoitetta, joihin tulisi kiinnittää enemmän huomiota?

Keskeisimmät tavoitteet Yhden Vanhemman Perheiden Liiton mielestä ovat

2. Edistetään suomalaisen työelämän monimuotoisuutta ja syrjimättömyyttä

Suomalaisen työelämän monimuotoisuutta ja syrjimättömyyttä edistetään mm. tukemalla yhden vanhemman perheiden vanhempien työllistymistä. Vanhemmilla olisi halua tehdä työtä, mutta työelämä- ja palvelurakenne ei tätä aina tue. Yksinhuoltajien työttömyys on muuta väestöä korkeampi. Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan vuonna 2021 yksinhuoltajavanhempien työttömyysaste oli 13,2 %, kun yleinen työttömyysaste on 7,7 %.

Yhden vanhemman perheiden vanhempien työttömyyden yhtenä tärkeimpänä syynä on vaikeus yhdistää työ ja lastenhoito, sillä toimivat palvelut puuttuvat. Vanhempien työllistymisen ja työssäkäynnin esteitä puretaan panostamalla joustaviin ja riittäviin lastenhoitopalveluihin. Vuorohoitoa on oltava saatavilla lakisääteisesti myös pienille koululaisille. Koulujen loma-aikojen aikainen hoito on järjestettävä, jos vanhemman työssäkäynti sitä edellyttää.

Työllisyystoimilla mahdollistetaan ihmisten oma halu olla putoamatta työttömyyteen ja jopa köyhyyteen. (Yhden vanhemman perheiden pienituloisuusaste 23,7 %, kahden vanhemman perheiden 6,6 %, tulonjakotilasto, Tilastokeskus 2021). Vanhempien kouluttautumistausta ja asema työmarkkinoilla voivat periytyä. Köyhissä lapsiperheissä eläviä lapsia on Suomessa noin 126 000.

3. Vahvistetaan viranomaisten yhdenvertaisuusosaamista eri tasoilla

Toisista ihmisistä tekemämme ennakko-oletukset sekä heihin kohdistuvat, usein tiedostamattomat ennakkoluulot vaikuttavat siihen, miten kohtaamme toisia ihmisiä. Esimerkiksi yhden vanhemman perhe saatetaan olettaa äidiksi ja lapsiksi, vaikka perheet ovat hyvin moninaisia.

Koska viranomaisten toiminnalla ja tekemillä päätöksillä on konkreettisia ja usein myös merkittäviä vaikutuksia ihmisten elämään, on ehdottoman tärkeää, että viranomaisasemassa työskentelevät henkilöt, kuten varhaiskasvattajat, koulun henkilökunta, poliisit, terveys- ja sosiaaliviranomaiset ovat tietoisia omista ennakko-oletuksistaan ja -luuloistaan. Pystyäkseen ottamaan ne omassa työssään huomioon, viranomaisilla tulee olla koulutuksen avulla hankittua yhdenvertaisuusosaamista. Yhdenvertaisuus-, monimuotoisuus- ja antirasismikoulutusta tulisi olla pakollisina opintoina kaikilla aloilla, joissa työskennellään eri taustaisten ihmisten kanssa. Lisäksi tarjolla tulee olla kattavasti lisäkoulutusta. Koulutukseen on tärkeää sisältyä tietoa myös yhden vanhemman perheistä ja muista monimuotoisista perheistä.

Helsinki

YVPL ry
Kalevankatu 16 A
00100 Helsinki
Puh. 040 351 5355

Turku

YVPL Etelä-Suomen aluetoimisto
Perhetalo Heideken
Sepänkatu 3, 20700 Turku
Puh. 040 541 5294

Rovaniemi

YVPL Pohjois-Suomen aluetoimisto
Rovakatu 23
96200 Rovaniemi
Puh. 050 342 2185

Kuopio

YVPL Itä-Suomen aluetoimisto
Asemakatu 16
70100 Kuopio
Puh. 0400 441 708

4. Kasvatetaan tietoisuutta rasismista ja sen eri muodoista

Myös osa yhden vanhemman perheistä joutuu kohtaamaan arkielämässään ennakkoluuloja ja rasismia. Yhden vanhemman perheisiin liittyy edelleen erilaisia stigmoja esimerkiksi hyvään vanhemmuuteen jne. liittyen. Yhden vanhemman perheen vanhempi ja/tai lapsi voi myös kuulua samanaikaisesti useaan sosiaaliseen ryhmään, jonka jäseniä syrjitään yhteiskunnassa (esimerkiksi etniseen vähemmistöön kuuluva yhden vanhemman perheen vanhempi tai yhden vanhemman erityislapsi- ja adoptioperhe). Tällöin ihminen saattaa joutua moninkertaisten ennakkoluulojen kohteeksi.

Yhdenvertaisuutta on erityisen tärkeää edistää varhaiskasvatuksessa, peruskouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa. Syrjimättömyyden ja antirasismien on oltava vahvemmin osa opetussuunnitelmia. Lisäksi yhdenvertaisuussuunnitelmien tekemistä ja toteuttamista on tuettava aikuisten yhteisöissä, esimerkiksi työpaikoilla ja vapaa-ajan yhteisöissä.

2. Mitkä ohjelman toimenpiteistä ovat olleet erityisen hyödyllisiä?

Yhden Vanhemman Perheiden Liiton mielestä erityisen hyödyllisiä ovat esimerkiksi toimenpiteet 4, 10, 14, 15, 17, 19, 22, 23, 30, 35, 44, 45, 46, 47, 48 ja 50.

3. Mitä muita asioita haluatte nostaa esille yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa?

Yhden Vanhemman Perheiden Liitto haluaa nostaa seuraavat asiat esille yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi

a) Työelämän perheystävällisyyttä kehittävä työryhmä, jossa on mukana perhejärjestöjä

Perheellistymiseen kohdistuvassa syrjinnässä huomioidaan moniperustainen syrjintä tai syrjivä puhe, johon vaikuttavat esimerkiksi rasismi, sukupuoli tai oletetusta poikkeava perhemuoto. Huomiota saa myös läheisiin kohdistuva syrjintä. Rasismille voi altistua puolison, lasten tai muiden läheissuhteiden kautta esimerkiksi kahden kulttuurin yhden vanhemman perheessä.

b) Perhetukijärjestelmän kehittäminen lapsen kahdessa kodissa asumista tukevaksi

Mm. elatusavussa, asumistuessa, lapsilisässä, koulukuljetuksissa, terveyspalveluissa ja vammaispalvelulain mukaisissa asunnonmuutostöissä ja kuljetuksissa otetaan huomioon, että lapsilla voi olla kaksi kotia. Uudistus helpottaisi yhden vanhemman perheiden arkea ja varmistaisi tasa-arvoiset palvelut yhden vanhemman perheiden lapsille.

Lisätietoja

Terhi Rapeli
va. toiminnanjohtaja, YVPL
040 186 3421
terhi.rapeli@yvpl.fi

Susanna Kavonius
puheenjohtaja, YVPL
050 350 9967
susanna.kavonius@yvpl.fi

Yhden Vanhemman Perheiden Liitto on valtakunnallinen perhejärjestö, joka työllään lisää yhden vanhemman perheiden hyvinvointia ja vahvistaa heidän asemaansa suomalaisessa yhteiskunnassa.

Y H D E N V A N H E M M A N P E R H E I D E N L I I T T O R Y • w w w . y v p l . f i

Helsinki

YVPL ry
Kalevankatu 16 A
00100 Helsinki
Puh. 040 351 5355

Turku

YVPL Etelä-Suomen aluetoimisto
Perhetalo Heideken
Sepänkatu 3, 20700 Turku
Puh. 040 541 5294

Rovaniemi

YVPL Pohjois-Suomen aluetoimisto
Rovakatu 23
96200 Rovaniemi
Puh. 050 342 2185

Kuopio

YVPL Itä-Suomen aluetoimisto
Asemakatu 16
70100 Kuopio
Puh. 0400 441 708